

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการบรรเลงเพลงพระฉันทมอญ

3.1 ความหมายของเพลงพระฉันทมอญ

เพลงมอญ มีลักษณะที่เป็นรูปแบบเฉพาะตัวเอง ทั้งสำเนียง ทำนอง ลักษณะมือฆ้อง และรูปแบบการบรรเลงต่างๆ เช่น เพลงมอญที่ใช้ประโคมศพ เพลงมอญที่ใช้ประกอบการรำมอญและเพลงมอญที่ใช้ประกอบการพิธีกรรมทางศาสนา เป็นต้น เมื่อพิจารณาแล้วพบว่าเพลงมอญที่ใช้ประกอบการพิธีกรรมทางศาสนานั้น มีลักษณะรูปแบบการบรรเลงคล้ายคลึงกับเพลงไทยประเภทหนึ่ง คือ เพลงเรื่องเพลงฉิ่ง จำคม พรประสิทธิ์ อธิบายความหมายของเพลงฉิ่งว่า

เป็นการนำเพลงประเภทเพลงฉิ่งซึ่งหมายถึง เพลงที่ไม่มีจังหวะหน้าทับเข้ามากำกับจังหวะ หลากๆ เพลง เรียงติดต่อกันตามลักษณะของเพลงเรื่อง ใช้บรรเลงประกอบการพิธีกรรมทางศาสนา การดำเนินทำนองและการรักษาแนวการบรรเลงไม่ให้โลดโผนจนเกินไปจึงเป็นเรื่องที่สำคัญมาก เพราะเกี่ยวข้องกับพิธีกรรมอันศักดิ์สิทธิ์ การแสดงออกต้องเต็มไปด้วยความระมัดระวัง เป็นระเบียบเรียบร้อย เพลงเรื่องเพลงฉิ่งนั้นมีระเบียบวิธีการบรรเลงที่เป็นเฉพาะไม่เหมือนกับเพลงเรื่องประเภทอื่นๆ (จำคม พรประสิทธิ์, 2545:18)

เพลงฉิ่งพระฉันท ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ เพลงฉิ่งพระฉันทเช้าและเพลงฉิ่งพระฉันทเพล ซึ่งเพลงมอญที่เป็นเพลงประเภทเดียวกันก็มีเช่นเดียวกันคือ เพลงพระฉันทมอญ สิ่งที่มีลักษณะคล้ายกันคือ

1. การเรียกชื่อเพลง
2. ลักษณะของการนำเพลงหลายๆเพลงมาบรรเลงติดต่อกัน
3. ไม่มีจังหวะหน้าทับเข้ามากำกับจังหวะ
4. โอกาสที่ใช้ในเวลาพระสงฆ์ฉันภัตตาหาร

จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิได้มีการให้ความหมายของเพลงพระฉันทมอญต่างๆ ดังนี้ นายชะอุม คนตรีเสนาะ นักดนตรีมอญชาวปทุมธานี ซึ่งเป็นหลานครูเงิน คนตรีเสนาะ และเป็นผู้ที่ได้รับสืบทอดเพลงมอญทางปทุมธานี ซึ่งได้ให้ความหมายของเพลงพระฉันทมอญเอาไว้ ดังนี้

เวลาเราไปทำงานศพหรืองานอะไรต่างๆ เวลาพระฉันเราต้องตีเพลงพระฉัน เพลงพระฉันนี้เป็นเพลงที่ใช้ตีเฉพาะเลย เวลาพระฉันยาวๆเราก็ต้องมีเพลงที่สั้นๆที่หาไปจนกว่าพระจะอิม

(ชะอุ่ม คนตรีเสนาะ, สัมภาษณ์, 8 มกราคม 2550)

นายสุเชาว์ หริมพานิช นักดนตรีมอญชาวพระประแดง (ปากลัด) เป็นหลานครูสังข์เจริญบุญ และได้รับการถ่ายทอดเพลงมอญทางปากลัดจากนายชื่น หริมพานิช ผู้เป็นบิดา ซึ่งได้ให้ความหมายของเพลงพระฉันมอญ ไว้ดังนี้

ใช้บรรเลงพระฉันในสมัยก่อนโน้นคือ สมัยก่อนไม่มีร้อง ส่วนเรื่องเพลงใช้บรรเลงตอนพระฉันคือ งานศพคนมอญจะมีตอนพระฉันก็จะมีบรรเลงไม่มีร้อง ศพสดจะไม่มีร้องเค็ดขาดเพราะเป็นงานเศร้าโศก จะมีก็มอญร้องให้ที่ร้องหน้าศพเท่านั้น และทำไมถึงเรียกเพลงพระฉันคือ เป็นเพลงมอญที่ใช้ตีเฉพาะเวลาพระฉัน แต่เพลงเหล่านี้คืออยู่ทั่วๆ ไปก็มีในเวลาออกเพลงประจำ เพราะว่าเพลงมอญทั้งหมดมันมีไม่มากมายเท่าไร (สุเชาว์ หริมพานิช, สัมภาษณ์, 10 มกราคม 2550)

พันโทเสนาะ หลวงสุนทร นักดนตรีบ้านครุหลวงประดิษฐไพเราะ(ศร ศิลปบรรเลง) ซึ่งได้ให้ความหมายของเพลงพระฉันมอญ ไว้ดังนี้]

เป็นเพลงที่มีลักษณะของสำเนียงมอญจริงๆ และเป็นเพลงที่ใช้กับเครื่องปี่พาทย์มอญเหมาะที่สุด เพราะว่าจะมีมือฆ้องที่แต่งขึ้นมาเพื่อให้เหมาะสมกับปี่พาทย์มอญแล้ว ส่วนแนวการบรรเลงนั้นเป็นเพลงที่ไม่ใช้ความเร็วมากดีเรื่อยๆ และทางฆ้องมอญนั้นก็มีลักษณะการทดลูกดีทำให้ดีทางระนาดลำบาก เพราะฉะนั้นใครที่จะตีเพลงนี้ต้องหาทางตีดีๆ ไม่งั้นจนลูก

(เสนาะ หลวงสุนทร พันโท, สัมภาษณ์, 25 มกราคม 2550)

จากการเก็บข้อมูลต่างๆและการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านปี่พาทย์มอญในเรื่องความหมายของเพลงพระฉันมอญนั้น ทำให้ผู้วิจัยสามารถสรุปความหมายของเพลงพระฉันมอญได้ดังนี้คือ เพลงพระฉันมอญ เป็นเพลงมอญที่บ่งบอกถึงลักษณะเฉพาะของเพลงมอญ ซึ่งมีการนำเพลงมอญ

หลายๆ เพลงมาเรียงร้อยกันอย่างเหมาะสม และไม่มีจังหวะหน้าทับมากำกับจังหวะ เป็นเพลงบรรเลงไม่มีการขับร้อง ซึ่งใช้บรรเลงในวงปี่พาทย์มอญและใช้ในเวลาพระภิกษุสงฆ์ฉันภัตตาหารในงานพิธีศพ

3.2 โอกาสการบรรเลงเพลงพระฉันมอญ

เพลงมอญที่ได้รับการสืบทอดจากบรรพบุรุษของชาวมอญนั้นมีเพลงมอญโบราณที่อยู่ในปัจจุบันนี้มีอยู่ด้วยกันไม่กี่เพลง เช่น เพลงประจำบ้าน ประจำวัด เพลงปะละ เพลงละซาดกอปอน หรือเพลงพระฉันมอญ เป็นต้น เพลงพระฉันมอญ เนื้อหาในเพลงนั้นประกอบด้วยเพลงมอญหลายๆ เพลงมาเรียงร้อยกันและ เพลงมอญในเพลงพระฉันมอญนั้นล้วนแต่เป็นเพลงมอญโบราณทั้งสิ้น เพลงพระฉันมอญเป็นเพลงที่มีความเกี่ยวข้องกับพิธีกรรมทางศาสนาทั้งงานมงคลและงานอวมงคล ในงานต่างๆนี้สิ่งที่ขาดไม่ได้เลยคือ พิธีสงฆ์ เช่น การสวดมนต์เช้า สวดมนต์เย็น รวมไปถึงการถวายภัตตาหารแด่พระภิกษุสงฆ์ซึ่งถือปฏิบัติกันมาแต่โบราณ การถวายภัตตาหารแด่พระภิกษุสงฆ์นั้นสามารถปฏิบัติกันได้ทั้งงานมงคลและงานอวมงคลมีทั้ง “พระฉันเช้า” และ “พระฉันเพล” และในพิธีกรรมนี้ก็จะนิยมให้มีปี่พาทย์มาบรรเลงในพิธีกรรมนี้ด้วย ชาวมอญก็เช่นกัน เมื่อมีงานต่างๆก็จะมีปี่พาทย์มอญมาบรรเลงเพื่อประโคมและขับกล่อม แต่มาปัจจุบันนี้ปี่พาทย์มอญนิยมเล่นกันในงานศพเท่านั้น เมื่อถึงเวลาที่จะถวายภัตตาหารแด่พระสงฆ์ ปี่พาทย์ก็จะมีเพลงที่ใช้บรรเลงคือ เพลงพระฉันมอญ เพลงนี้จะบรรเลงไปเรื่อยๆ จนกว่าพระสงฆ์จะฉันภัตตาหารเสร็จ แล้วจึงค่อยหยุดบรรเลง

เพลงพระฉันมอญ นอกจากจะบรรเลงเวลาพระภิกษุสงฆ์ฉันภัตตาหารแล้วยังสามารถนำไปบรรเลงต่อท้ายเพลงประจำต่างๆเช่น เพลงชะปอยทอ เพลงชะเดहनก เป็นต้น ถ้าเป็นทางปากกลัดก็มีเช่นเดียวกัน เช่น เพลงแม่คำครวญคราง เพลงคีโต็คเกล๊ะะบี(เพลงประเภทนี้มีมอญปากกลัดเรียกว่า “เพลงฮง” หมายถึงเพลงที่ออกท้ายเพลงประจำ)

ในสมัยปัจจุบันนี้ได้มีการเปลี่ยนแปลงของการใช้ เพลงพระฉันมอญไปแล้วจากเวลาที่พระภิกษุสงฆ์ฉันภัตตาหารจะใช้เพลงพระฉันมอญก็เปลี่ยนมาใช้ เพลงไทยประเภทเพลงเถาและมีการขับร้อง ส่วนการบรรเลงที่ออกท้ายเพลงประจำนั้นก็มีการเปลี่ยนแปลงเช่นเดียวกันคือ จากการใช้เพลงมอญโบราณก็เปลี่ยนมาใช้เพลงไทยสำเนียงมอญแทนเช่น เพลงแจกมอญ เพลงสุดสงวน เพลงนารายณ์แปลงรูป เป็นต้น ทั้งนี้การเปลี่ยนแปลงอาจเกิดจากการไม่เป็นที่นิยมของหมู่คนฟังและเพลงเหล่านี้ไม่ค่อยมีผู้ที่ได้เพลงจึงไม่นิยมบรรเลงกัน

3.3 ลำดับเพลงที่ใช้ในเพลงพระฉันทมอญ

เพลงพระฉันทมอญ เป็นเพลงโบราณที่มีลักษณะของการนำเพลงมอญหลายเพลงมาเรียงร้อยกัน จากการศึกษาพบว่า ทั้งสำนักทางปทุมธานีและทางสำนักปากลัด มีลักษณะการเรียงเพลงและการใช้เพลงที่แตกต่างกัน ในเพลงพระฉันทมอญทางปทุมธานี นายชะอุม คนตรีเสนาะ ซึ่งมีเชื้อชวามอญ ได้บอกถึงเพลงที่ใช้ในเพลงพระฉันทมอญไว้ว่า

เพลงแรกก็เพลงละครชาคอปอนภาษามอญนะ.....ก็แปลว่า พระฉันทข้าวหรือพระฉันทมอญนั้นแหละ.....ถ้าพระยังไม่อิม ก็ต้องมีเพลงที่สองภาษาไทยก็ชื่อเพลงฟักทองถ้าภาษามอญก็เพลงชะปอยทอ....เพลงต่อไปก็เพลงเลอทอ....คำว่า ทอ เนี่ย แปลว่า ทอง ถ้าภาษาไทยก็แปลว่า น้ำเต้าทอง เพลงนี้จะมีการเปลี่ยนเสียงด้วย.....เพลงที่สี่ก็จักม้วกะปาด....ม้วกะปาดก็ครึ่ง หนึ่ง รวมแล้วก็แปลว่า พระจันทร์ครึ่งเสี้ยว....ได้สี่เพลงนี้เป็น เพลงมาตรฐานแล้ว...แล้วเวลาที่พระฉันทของหวานเราก็ดีเพลง หนึ่งใหญ่...ภาษามอญก็เรียกว่า สะเดหนก.....พอพระอิมจะยก สำหรับเก็บก็ดีเพลง ยกตะลุ่ม เป็น ที่รู้กันว่าพระฉันทเสร็จแล้ว

(ชะอุม คนตรีเสนาะ, สัมภาษณ์, 8 มกราคม 2550)

ส่วนเพลงพระฉันทมอญทางปากลัด นายสุเชาว์ หริมพานิช ซึ่งมีเชื้อชวามอญ ได้บอกถึงเพลงที่ใช้ในเพลงพระฉันทมอญไว้ว่า

ในทางปากลัดเนี่ย คุณพ่อของผมได้บันทึกโน้ตไว้ซึ่งมีอยู่ด้วยกัน 4 เพลง เพลงที่ 1 ก็เพลงดาชทอที่แปลว่าเพลงพระฉันทมอญ ส่วนเพลงที่ 2 คือเพลงแม่คำครวญคราง ความหมายนั้น ก็เหมือนผู้หญิงที่สามีจากไปประมาณเนี่ย ถ้าเป็นภาษามอญก็คือ แม่เนฮารา ต่อไปเพลงดีโต๊ดเกล๊ะะบี เพลงนี้มันไม่มีความหมายเค้าเรียกทับศัพท์ไปเลย ทางปทุมก็เรียกแบบนี้ไม่มีชื่อแปล ส่วนเพลงที่ 4 เรียกว่า เพลงเร็วท้ายแม่เพลง ที่เรียกแบบนี้ก็เพราะเพลงเร็วที่ออกท้ายเพลงมอญทางปากลัดส่วนมากก็จะออกเพลงนี้ ดีเพลงไหนก็จะมาออกเพลงนี้เสมอ จึงคิดคำศัพท์เองว่า เพลงเร็วท้ายแม่เพลง

(สุเชาว์ หริมพานิช, สัมภาษณ์, 10 มกราคม 2550.)

ดังนั้นพอที่จะสรุปลำดับเพลงในเพลงพระฉันทมอญของทางปทุมธานีและทางปากลัดได้ดังนี้

เพลงพระฉันทมอญทางปทุมธานีของ “บ้านคนตรีเสนาะ

เพลงพระฉันทมอญ ประกอบด้วยเพลง

1. เพลงละคราคอปอน ภาษาไทยแปลว่า พระฉันทมอญหรือพระฉันทข้าว
2. เพลงสะปอยทอ ภาษาไทยแปลว่า ฟักทอง
3. เพลงเลอทอ ภาษาไทยแปลว่า น้ำเต้าทอง
4. เพลงจักม้วกะป้าต ภาษาไทยแปลว่า พระจันทร์ครึ่งเสี้ยว
5. เพลงสะเคหนก ภาษาไทยแปลว่า ฉิ่งใหญ่
6. เพลงยกตะลุ่ม หมายถึง การยกสำรับเก็บ

(สามารถตีก็ได้ไม่ตีก็ได้ตามความเหมาะสม)

เพลงพระฉันทมอญทางปากลัดของ “บ้านนายชื่น हरिमพานิช”

เพลงพระฉันทมอญ ประกอบด้วยเพลง

1. เพลงคายทอ แปลว่า เพลงพระฉันทมอญ
 2. เพลงแม่นี่ฮารา แปลว่า เพลงแม่ค้าครวญคราง
 3. เพลงตีโด้คเกิ้ล๊ะบี
 4. เพลงเร็วท้ายแม่เพลงคือ เพลงเร็วมอญที่ใช้ตีท้ายเพลงมอญของทางปากลัด แทบทุกเพลง
- (สามารถตีก็ได้ไม่ตีก็ได้ตามความเหมาะสม)

จากการศึกษาข้อมูล เรื่องลำดับเพลงที่ใช้ในเพลงพระฉันทมอญของ “บ้านคนตรีเสนาะ” และ “บ้านนายชื่น हरिमพานิช” นั้น ผู้วิจัยพบว่า มีลักษณะเพลงที่แตกต่างกันในเรื่อง ชื่อเพลงมอญต่างๆ และจำนวนของเพลงที่ใช้ในเพลงพระฉันทมอญ

3.4 รูปแบบการบรรเลงของเพลงพระฉันทมอญ

ในการบรรเลงเพลงพระฉันทมอญของบ้านคนตรีเสนาะ และบ้านนายชื่น हरिमพานิช มีลักษณะรูปแบบและการเรียบเรียงเพลงที่แตกต่างกัน แต่โครงสร้างของประเภทเพลงที่นำมาใช้มีความคล้ายคลึงกัน ซึ่งจัดเป็นลักษณะต่างๆ ได้ดังนี้

เพลงพระฉันทมอญ (ทางบ้านคนตรีเสนาะ)

รูปแบบที่ 1

ในการบรรเลงเพลงพระฉันทมอญ รูปแบบที่ 1 ของบ้านคนตรีเสนาะ นั้น เรียกกันว่า “เพลงพระฉันทมอญ” เพลงมอญส่วนใหญ่ที่นำมาเรียบเรียงเป็นเพลงมอญประเภทไม่มีจังหวะหน้าทับกำกับ จะขึ้นด้วยเพลงละครชาตกอปอนต่อด้วยเพลงชะปอยทอ เลอทอ และจ๊กม้วกะป้าต เพลงทั้ง

4 เพลง นี้จะดำเนินทำนองซ้ำปานกลางไม่เร็วมาก จังหวะดำเนินไปอย่างเรื่อยๆ ใช้จังหวะฉิ่งสองชั้น พอจะเริ่มขึ้นเพลงสะเดहनก จะมีการถอนแนวจังหวะเพลงให้ช้าลง จากการสัมภาษณ์นายสุรพล พงษ์เจริญ บุตรชายครูมงคล พงษ์เจริญ ได้อธิบายความหมายของการถอนแนวเพลงไว้ว่า

พอจบเพลงจักม้วกะป้าต ให้ถอนแนวลงมาหน่อยนะ เพราะทำนองเพลงต่อไปมัน เป็นทำนองซ้ำและเหมือนกับตอนที่พระฉิ่งของหวานพอดี เพลงก็จะดีไปจนจบ พระก็ฉิ่งของหวานเสร็จพอดีกัน

(สุรพล พงษ์เจริญ, สัมภาษณ์, 25 ธันวาคม 2549)

ในขณะที่การบรรเลงเพลงพระฉิ่งมอญ เพลงอื่นๆอยู่นั้น เมื่อถึงเวลาที่พระสงฆ์จะฉิ่งของหวาน ผู้บรรเลงปี่พาทย์มอญสามารถข้ามเพลงมาบรรเลงเพลงสะเดโหนกได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของเวลาที่พระสงฆ์กำลังฉันภัตตาหาร ส่วนเพลงยกตะลุ่มนั้นสามารถบรรเลงก็ได้ไม่บรรเลงก็ได้ขึ้นอยู่กับกรณีเดียวกัน ในเพลงยกตะลุ่มนี้เปรียบเสมือนกับเวลาที่จะยกสำหรับเก็บเมื่อพระสงฆ์ฉันเสร็จ เพลงนี้ใช้จังหวะฉิ่ง ชั้นเดียว ในปัจจุบันนี้เพลงยกตะลุ่มใช้จังหวะหน้าทับ ตะโพนมอญชั้นเดียว เป็นหน้าทับที่มีลักษณะไม่ตายตัว ซึ่งการบรรเลงตะโพนมอญนั้นต้องมีความสัมพันธ์กับบทเพลงด้วย

รูปแบบที่ 2

ในการบรรเลงเพลงพระฉันทมอญ รูปแบบที่ 2 ของบ้านคนตรีเสนาะ นั้น เรียกว่า “เพลงพระฉันทเพล” เพลงมอญส่วนมากจะอยู่ในเพลงพระฉันทเข้า เพลงทั้งหมดเป็นเพลงชุดเดียวกัน เพียงแต่แตกต่างกันตรงที่ เพลงพระฉันทเพลจะตัดเพลงละครากอปอนออก ส่วนเพลงชะปวยทอ เพลงเลอทอ เพลงจ้ำกั่มวะปะียด เพลงสะเดโหนกและเพลงยกตะลุ่ม จะใช้วิธีการบรรเลงที่เหมือนกับเพลงพระฉันทเข้า

เพลงพระฉันทมอญ (ทางบ้านนายชื่น หริมพานิช)

ในการบรรเลงพระฉันทมอญ ในรูปแบบของบ้านนายชื่น หริมพานิช นั้นไม่มีการแบ่งเพลง ออกเป็น “เพลงพระฉันทเข้า เพลงพระฉันทเพล” เหมือนกับทางบ้านคนตรีเสนาะ ซึ่งในเพลงชุดนี้ สามารถบรรเลงได้ทั้งพระฉันทเข้าและพระฉันทเพล ในรูปแบบการบรรเลงบ้านนายชื่น หริมพานิช มี หลักฐานในการบันทึกโน้ตตั้งแต่บ้านนายชื่น หริมพานิช ยังมีชีวิตอยู่ ปัจจุบันยังคงรักษาโน้ตต้นฉบับ เอาไว้ที่ลูกหลาน เพลงพระฉันทมอญของทางนี้ประกอบด้วยเพลง 4 เพลง คือ เพลงคายนทอ ซึ่งแบ่ง ออกเป็น 4 ท่อน ต่อด้วยเพลงแม่นีฮารา เพลงตีโต้คเกล๊ะบี เพลงทั้ง 3 เพลงใช้จังหวะฉิ่งสองชั้น บรรเลงช้าๆ พอขึ้นเพลงเร็วท้ายแม่เพลงมีการปรับเปลี่ยนจังหวะเป็นชั้นเดียว เพลงเร็วท้ายแม่เพลง นี้เป็นเพลงเร็วมอญที่ส่วนมากใช้ออกเพลงเร็วต่อจากเพลงมอญในจังหวะสองชั้น ในทางปากกล้าไม่ว่าจะบรรเลงเพลงมอญอะไรมา พอถึงเพลงเร็วส่วนใหญ่ก็จะออกเพลงเร็วท้ายแม่เพลงเสมอรวมถึง เพลงพระฉันทมอญด้วย แต่ก่อนเพลงเร็วท้ายแม่เพลงในเพลงพระฉันทมอญนั้นไม่มีจังหวะหน้าทับ ตะโพนมอญเข้ามา จากการสัมภาษณ์นายสุเชาว์ หริมพานิช ในเรื่องนี้ได้กล่าวไว้ว่า

แต่ก่อนเคยได้ยินนะเขาไม่ใส่กันจบแล้วลงเฉยๆ แต่หลังจากนั้นมาก็มีการเปลี่ยนแปลงไป...เพลงนี้เคยมีหน้าทับก็ใส่ซะหน่อย ก็ไม่ เห็นเป็นอะไรไปเพราะพระจะอ้อมแล้ว ก็เป็นเรื่องที่ว่าใครจะทำ..... แต่ก่อนมาเลยจะพูดว่าไม่ใส่หน้าทับก็บอกไม่ได้เพราะผมไม่ทันเพียงแต่เคยได้ยินมาเท่านั้น

(สุเชาว์ หริมพานิช, สัมภาษณ์, 10 มกราคม 2550)

แต่ในปัจจุบันนี้ ได้นำเอาหน้าทับตะโพนมอญเข้ามาร่วมบรรเลงด้วยเพื่อเป็นสัญญาณบอก ว่าพระสงฆ์ฉันภัตตาหารเสร็จแล้ว

จากการศึกษาหาข้อมูลในเรื่อง รูปแบบการบรรเลงเพลงพระฉันมอญของบ้านคนตรีเสนาะ และบ้านนายชื่น หริมพานิช ผู้วิจัยพบว่า ลักษณะการเรียบเรียงเพลงมีลักษณะที่แตกต่างกัน แต่จะมี เพลงฮะปอยทอของบ้านคนตรีเสนาะกับเพลงค้ายทอของบ้านนายชื่น หริมพานิช ที่มีลักษณะ คล้ายคลึงกันจะต่างกันที่ลักษณะการใช้มือฆ้องมอญวงใหญ่ และจะมีเพลงสุดท้ายของทั้งสองทางที่ ใช้เพลงเร็วจังหวะชั้นเดียวเหมือนกันและใน โอกาสที่เหมาะสมเวลาพระสงฆ์ฉันภัตตาหารเสร็จก็ สามารถถอนเพลงลงได้ทุกเพลงเหมือนกันทั้งสองทาง เช่นเดียวกัน

ลำดับการถ่ายทอดเพลงพระฉันมอญ

